

HRDINOVÉ SUCHÝCH ZAHRAD

Přírodě blízké
zahradničení
bez zalévání

SIMONE KERNOVÁ

 GRADA

HRDINOVÉ SUCHÝCH ZAHRAD

SIMONE KERNOVÁ

HRDINOVÉ SUCHÝCH ZAHRAD

Přírodě blízké zahradničení bez zalévání

Grada Publishing

OBSAH

8 V DOBĚ KLIMATICKÉ ZMĚNY – HORKOMILNÉ ROSTLINY NA ZAHRAĎĚ

- 10 Globální oteplování
- 14 Ekologický význam rostlin pro klima
- 16 Poučení z přírodních lokalit
- 20 Mistři přežití v extrémních podmínkách
- 22 Globální nebo lokální?
- 24 Vše je otázkou lokality
- 26 Jak bude vypadat zahrada budoucnosti?
.....

28 ZÁHONOVÁ INSPIRACE PRO SUCHÉ ZAHRADY

- 30 Préríjní záhony – pastva pro oči na sklonku léta
- 34 Stepní záhony – suché, a přesto bujné
- 36 Gravel garden – naprostá klasika
- 40 Skalka, kamenné záhony a kvetoucí zdi
- 44 Středomořská zahrada – horká a kamenitá
- 48 SPECIÁL: Slunná terasa – zátěžový test kontejnerových rostlin
- 50 Suché zastíněné záhony
- 54 Není růže jako růže
- 56 Předehra k domu
- 58 SPECIÁL: Kvetoucí krajina zelených střech – vize nejen zítřka
- 60 Záhony pro (téměř) každé roční období
- 64 Hmyzí záhony
- 68 SPECIÁL: Zvířata vítána – milovníci horka v přírodních zahradách
- 70 Výsevy – divoké a pestré
- 74 SPECIÁL: Pěstování zeleniny za sucha – je to možné?

76 PRAXE A PÉČE – V PRŮBĚHU ROKU

- 78 Půda – musíme změnit způsob myšlení, a to hned
- 82 Výsadba – reakce na klima
- 84 Výsevy – otázka stanoviště
- 86 Zahradničení pro inteligentní lenochy
.....

90 PORTRÉTY ROSTLIN – KEŘE, POLOKEŘE, TRVALKY, TRAVINY A CIBULKY

- 92 Keře
- 96 Trvalky a polokeře
- 114 Traviny
- 120 Cibule a oddenky
.....

124 REJSTŘÍK

Obecná podstatná jména jsou v této knize zpravidla uváděna ve formě generického, tedy zobecnujícího maskulina – například zahradník místo zahradnice. Kniha je díky tomu čtivější. Prosíme o pochopení.

ZAHRADY SE MĚNÍ

Když jsem v 90. letech minulého století začala pracovat jako zahradnice, existovala ještě jasná „pravidla“. Člověk věděl, nebo si myslel, že ví, kdy je správná doba výsadby nebo kdy je čas půdu obdělávat – vždy v souvislosti s ročním obdobím. Na jaře býval díky májovému počasí nejdůležitějším měsícem pro práci s vegetací květen. Pokud jste ho propásli, nepoložili jste základní kámen pro celý zahradnický rok.

K aktivitám na zahradě jste se pak mohli vrátit až na podzim.

Dnes se velká část mé zahradnické praxe změnila. Jako krajinná architektka jsem se musela zejména v posledních pěti letech naučit přemýšlet jinak a úplně jinak musím organizovat i své zahradnické a stavební projekty. Klima se změnilo, měsíce na zahradě už nejsou stejné, jak si je všichni pamatujeme z minulých let. Jaro už nečeká s teplým a vlhkým počasím, tak důležitým pro růst rostlin. Už nedochází k pomalému přechodu ze zimy v jaro, udělá se náhle horko a navíc sucho. Pro výsevy nebo trvalkové výsadby je to bez dodatečné zálivky více než obtížné. Naopak – po nepřilíš deštivém začátku roku přicházejí srážky z kraje léta, často velmi vydatné, což rostlinám obvykle neprospívá. A tak zbývá už jen podzim. Stává se z něj rozhodující období pro výsadbu – a také trvá mnohem déle než dřív. V minulosti se lidé snažili dokončit výsadbu nejpозději do za-

čátku listopadu. Dnes v klidu sázím keře i koncem listopadu a mám jistotu, že v zimě budou srážky – ať už déšť, sníh nebo vlhká mlha.

O tom, že to všechno přijde, se mezi odborníky diskutovalo už dlouho. Nikdo si to však nechtěl připustit a nikdo nečekal, že všechny tyto scénáře přijdou tak brzy. Zdálo se, že jde o modely daleké budoucnosti. Změny tu však jsou už nyní, rychleji, než se čekalo.

Pozoruji nejen mnou navržené zahrady, ale především přírodu. A v ní vidím ještě smutnější obrázek, protože o přírodu žádají zahradníci nepečují. Divoce rostoucí rostliny se musí s novými podmínkami vyrovnat samy. Obvykle to však nezvládnou, protože se vše děje příliš rychle. Například v otevřené krajině trpí velkým suchem především dřeviny a jehličnaté lesy se smrky a borovicemi.

Změna klimatu tedy dorazila i k vašemu prahu. Do budoucna se musíme na tuto skutečnost dívat realisticky, zejména co se týká pěstování rostlin, a podle toho navrhnout své zahrady a vybírat pro ně rostliny. Jen tak budou zahrady budoucnosti perspektivní a udržitelné i z dlouhodobého hlediska.

V DOBĚ KLIMATICKÉ ZMĚNY

— *horkomilné rostliny
na zahradě*

GLOBÁLNÍ OTEPLOVÁNÍ

Asi neexistuje sousloví, které by se v poslední době používalo v souvislosti s naší Zemí častěji než „změna klimatu“ – pokud pomíneme úbytek biodiverzity nebo vyčerpání přírodních zdrojů.

Když se na tyto jevy podíváme blíže, zjistíme, že vše je vzájemně propojeno. Změna klimatu je globální problém, přesto se stále najdou lidé, kteří ji ze svého pohledu zpochybňují.

Jaká jsou fakta? Co se změnilo a jaké jsou příčiny tohoto vývoje? Od počátku industrializace jsme zaznamenali obrovský nárůst oxidu uhličitého (CO₂) a oxidu uhelnatého (CO).

Oba plyny vznikají při spalování fosilních pa-

liv, jako je ropa nebo uhlí – mimo jiné i kvůli celosvětovému nárůstu objemu dopravy, průmyslu a v konečném důsledku i kvůli našemu konzumnímu chování. Ke změně klimatu bohužel přispívá také zemědělství. Svou roli hrají i další plyny, například metan a vodní pára. Všechny tyto takzvané skleníkové plyny jsou hlavní příčinou klimatické změny a globálního růstu teploty. Tuto změnu, kterou vědci již dlouho pozorují a předpovídají, lze dnes jen stěží popřít. Proto stále více lidí vychází do ulic, aby se zasadili o Zemi, na níž bude stát za to žít i v budoucnu.

ZMĚNY NA NAŠEM PRAHU

Sledujeme-li vývoj, je nárůst teploty klimatu obzvláště patrný v extrémních oblastech, jako jsou arktické šířky. Dramatická změna se však odehrává i na našem prahu. Ovlivňuje naši krajinu, zemědělství a lesnictví, a dokonce i naše zahrady. Pokud chceme mít udržitelnou, ekologicky smysluplnou a zároveň nenáročnou zahradu, musíme tento aspekt do budoucna jednoduše zohlednit. Život zahradníka se mění.

EXTRÉMNÍ POČASÍ — HORKA A PŘÍVALOVÉ DEŠTĚ

Počasi samozřejmě dělalo naschvály i v minulosti. Vždy se tu a tam vyskytla horká léta nebo průtrže mračen. Již několik desetiletí se však

V půdě bez vegetace vznikají vlivem horka a sucha trhliny.

V létě může silná oblačnost způsobit lokální srážky, které jsou často přivalové.

objevuje vzorec, který naznačuje dopady změny klimatu dokonce i u nás ve střední Evropě. Na jaře tak přibývá velmi teplých období téměř beze srážek. Dříve náladový duben nebo veselý květen jsou často horké a suché. Jelikož se však jedná o začátek vegetačního období a důležitou počáteční růstovou fází pro mnoho rostlin, ovlivňuje to jejich vývoj.

RYCHLÝ ZAČÁTEK ROKU S NÁSLEDKY

Povlovný přechod ze zimy do jara se již nedostavuje, následkem čehož růst rostlin doslova exploduje. Trvalky vyraší rychle a brzy, zatímco mnoho rostlin kvetoucích brzy na jaře, jako například krokusy, se kvůli příliš teplému počasí rychle zase stáhne. Pozdní tulipány kvetou společně s rostlinami, které se obvykle objevují později. Vznikají tak kombinace květů, které dříve neexistovaly.

Pozdní mrazy mají dramatictější účinek. Trpí jimi zejména dřeviny. Také u nich se dříve

tvoří listy nebo dříve kvetou. Pokud teploty opět klesnou, což se může stát, mladé výhonky umrznou. To může vést až k úplnému úhynu menších dřevin. V případě ovocných a bobulovitých rostlin se přidávají také vysoké hospodářské ztráty.

ZMĚNA ROZLOŽENÍ SRÁŽEK

Středoevropské léto posledních let se nemuselo nutně vyznačovat pouze intenzivním horkem a suchem, ale také dlouhými obdobími špatného počasí s deštěmi. Jak to do sebe zapadá? Přesně to je ta změna.

V minulosti se vždy střídal výběžek nižšího tlaku z Atlantiku bohatý na srážky s tlakovou výší přinášející pěkné počasí. Toto střídání tepla a srážek zajišťuje zdravý růst našich rostlin a většina z nich ho také potřebuje. Střídání tlakové výše a tlakové níže je však v posledních letech stále méně časté a rozsáhlé meteorologické systémy nad regionem zůstávají stabilní.

Hloh zmatený klimatem: květy a plody na keři zároveň.

Výsledkem je, že v jedné oblasti je horko a sucho a v jiných se po delší dobu vyskytují přívalové deště. Sušší je dokonce i zima, která dříve spolehlivě přinášela srážky v podobě sněhu. Celkově vzato lze ve střední a také v jižní Evropě pozorovat ve všech ročních obdobích silnou tendenci k poklesu srážek.

ODPOVĚDNOST ZA VODNÍ ZDROJE

Voda je prostě elixír života. Její význam roste, protože je stále vzácnější. Bez vody není možný život. Přesto jsou na Zemi oblasti, jako jsou pouště, stepi nebo krasové oblasti střední Evropy, kde byl vody z různých důvodů vždy nedostatek. A tam se živé bytosti a rostliny přizpůsobily nedostatku vody pomocí určitých strategií. Tato kniha je právě o takových rostlinách.

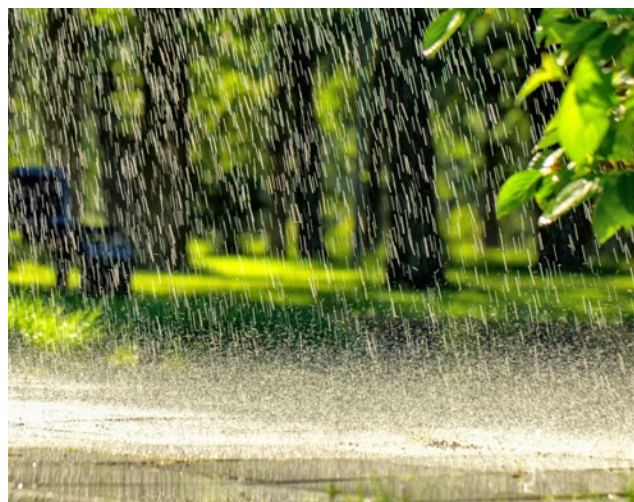
NENÍ VODA JAKO VODA — VYSOKÁ KVALITA PODZEMNÍCH VOD

O věcech, na které jsme zvyklí a kterých máme zdánlivě dostatek, málokdy přemýšlíme. Prostě tu jsou. Jenže teď se něco mění. Voda z vodovodu, tedy voda, která pohodlně zásobuje téměř všechny domácnosti ve střední Evropě, je pitná voda potravinářské jakosti – je velmi

kvalitní. Většinou se získává z hlubokých vrtů ve formě podzemní vody. Málokdy si uvědomujeme, že zdroje této vody se mohou vyčerpat. Stačí jen otočit kohoutkem a máme jí dostatek. Tuto vzácnou vodu však nepoužíváme pouze k uhašení žízně, ale i k mnoha dalším činnostem, jako je úklid, splachování toalet, mytí aut a dokonce i k zalévání zahrad. Když se podíváme do jiných oblastí světa, rychle zjistíme, v jak komfortní situaci žijeme. Přesto, nebo právě proto, musíme do budoucna přijít s jiným konceptem, abychom dlouhodobě používali vodu nejvyšší kvality k tomu, k čemu je určena – k pití.

DEŠŤOVÁ VODA — A JAK BYCHOM S NÍ MĚLI ZACHÁZET

Dešťová voda je vzácná a měli bychom ji využívat moudře. Aby se nakonec mohla vrátit do podzemních vod, musí mít možnost se vsáknout. Proto by na zahradě mělo být co nejméně neprodyšných ploch. V osázených oblastech to funguje automaticky. Ale i na příjezdových cestách ke garážím nebo na chodnících se voda může při použití vhodné technologie a vhodných materiálů vsakovat přímo na místě bez toho, aniž by odtékala, a sice díky štěrkovým povrchům nebo takzvané průsakové dlažbě. V mnoha obcích je to dnes již povinné. Prvním

Přívalové deště v létě jsou stále častější.

krokem je však vždy omezit nepropustné zpevněné plochy na minimum.

V letní zahradě zabere většinu času zalévání. Pokud chceme mít zahradu nenáročnou na údržbu, měli bychom se snažit omezit právě tuhle práci nebo se v nejlepším případě obejít bez zalévání úplně. Jedinou cestou je výběr rostlin vhodných pro danou lokalitu. Přesto se může občas stát, že si za extrémního počasí a horka budeme muset vypomoci. A k tomu použijeme dešťovou vodu. Pokud máte při zakládání zahrady tu možnost, měli byste nainstalovat dobře dimenzovanou nádrž na dešťovou vodu. Pokud to již možné není, budou muset na dešťovku stačit sudy.

Oba druhy nádrží jsou napájeny vodou stékající z povrchu střechy budovy. Ještě před několika lety bylo zcela běžné odvádět veškerou tuto vodu přímo do kanalizace a následně do čističek odpadních vod. Dnes existují lepší řešení, jak s touto vzácnou tekutinou rozumně nakládat – nechat ji vsáknout nebo ji skladovat na vlastním pozemku. Dešťová voda prospívá rostlinám, vrací se tak také zpět do podzemních vod a je šetrnější k naší peněženke.

Spárová dlažba umožňuje přímé vsakování vody.

JAK VZNIKÁ PODZEMNÍ VODA?

Podzemní voda je voda, která se nachází pod zemským povrchem. Pokud se nachází ve velmi hlubokých vrstvách a vznikla před několika tisíci nebo miliony let, nazývá se fosilní voda. Tato voda je mimořádně čistá, a proto se na celém světě často čerpá z hlubokých studní. Ale její zásoby nejsou nekonečné. K doplňování podzemních vod dochází pouze tehdy, když se mohou srážky a jiná povrchová voda, například z jezer, vsakovat. Vědci odhadují, že z 22,6 milionu km³ podzemních vod je nanejvýš 5 milionů km³ mladších než 50 let (zdroj: Wikipedia). To ukazuje, jak dlouho trvá, než se podzemní voda doplní, a jak je důležité, aby se kvalitní srážková voda vracela do podzemních vod prostřednictvím vsakování.

Drabocennou vodu ze střešních ploch lze snadno zachytávat do sudů.

EKOLOGICKÝ VÝZNAM ROSTLIN PRO KLIMA

Stejně jako všechny živé organismy, i rostliny potřebují vodu. Ve skutečnosti se z ní samy z velké části skládají. Rostliny proto rozhodujícím způsobem přispívají k pozitivnímu ovlivňování klimatu a vodní bilance.

CHLADICÍ SÍLA VEGETACE

Oblasti s vysokým podílem vegetace jsou zelenými plícemi naší Země. Významně k tomu přispívají zejména lesy, ale děje se tak i jinými formami, například díky travnatým plochám. Rostliny nejenže fotosyntézou přeměňují oxid uhličitý (CO_2) na životně důležitý kyslík (O_2), ale také svými listy odpařují vodu. Rozsah této transpirace, tedy uvolňování vody do prostředí, se u různých druhů rostlin liší a závisí

také na jejich umístění. Rostliny přijímají vodu z půdy především kořeny, vedou ji svým tělem a vylučují ji zejména listy. Čím více listové hmoty rostlina má, čím více stromů a dalších rostlin se v oblasti nachází, tím více může docházet k odpařování. Rozsáhlé lesní oblasti, jako je amazonský deštný prales, dokonce díky značnému odpařování samy produkují vlastní srážky. V našich zeměpisných šířkách znamená transpirace především ochlazení během vegetačního období. Díky dnešní intenzivní urbanizaci narůstá počet nepropustných ploch

Rostlinný porost zastíní půdu.

Strom budoucnosti: jeřáb muk odolný vůči horku.

Tvorba mraků odpařováním

Central Park: zelené plíce New Yorku

a především ve městech v létě prudce stoupají teploty.

Stavební materiály, jako je beton nebo kámen, zvláště dobře akumulují sluneční teplo a navíc k nárůstu teplot způsobenému změnou klimatu ohřívají městská centra více než okolní krajinu – o tři až deset stupňů Celsia.

Jednou ze strategií ochlazování je proto výrazné ozelenění vnitřních oblastí měst. Například v megapoli New York bylo v posledních letech z ekologických a estetických důvodů vysazeno více než milion stromů. Pokud tato fakta přeneseme do našich zahrad, znamená to jedno. Čím více vegetace, čím více dřevin tam vysadíme, tím větší budeme mít z odpařovacího efektu užitek. Kromě toho zejména stromy poskytují stín, který dále podporuje chladicí účinek. Ještě před několika málo lety dbali majitelé zahrad spíše na to, aby byly jejich zahrady slunné a zalité světlem. V současné době je při projektování soukromých zahrad stále zřetelnější trend záměrného začleňování velkých stromů odolných vůči horku, které přirozeně poskytují stín a ochlazení.

OBHAJBOBA STROMŮ

Lesy fungují jako houba, která po dešti zadržuje vodu a postupně ji uvolňuje. Kořeny stromů provzdušňují půdu do značné hloubky, umožňují srážkové vodě pronikat do podzemních vod a pozitivně ovlivňují vodní bilanci.

Přirozeně přispívají ke zvyšování hladiny podzemní vody. V opačném případě to znamená, že čím méně stromů roste, tím méně mohou plnit tyto úkoly. Rozhodující je však také to, které dřeviny jsou pro budoucnost vhodné a které dokážou tyto požadavky díky svému kořenovému systému splnit. Patří mezi ně mimo jiné duby, které mají hluboké kulové kořeny a kořenový systém s jemnými vlasovými kořínky. Pro domácí zahradu se hodí například jeřáb muk.

LISTOVÝ KOBEREK PROTI SUCHU

Kromě výsadby stromů a keřů můžeme půdu na své zahradě přirozeně chránit před vysycháním vytvořením souvislého vegetačního krytu. Odkrytá půda, tedy půda bez vegetace, akumuluje teplo podobně jako asfalt. V jednotlivých případech, například v chladných oblastech, to může být žádoucí, ale v budoucnu bude něco takového součástí koncepce zahrady stále méně. Zejména v létě, v hlavním vegetačním období, poskytuje vegetace v blízkosti země stín a půda se tak pomaleji ohřívá. Strategií proti budoucímu suchu na zahradě může být inspirace vrstvami po vzoru přírodních lesních společenstev – plošná vrstva bylin je volně zastíněna dřevinami.

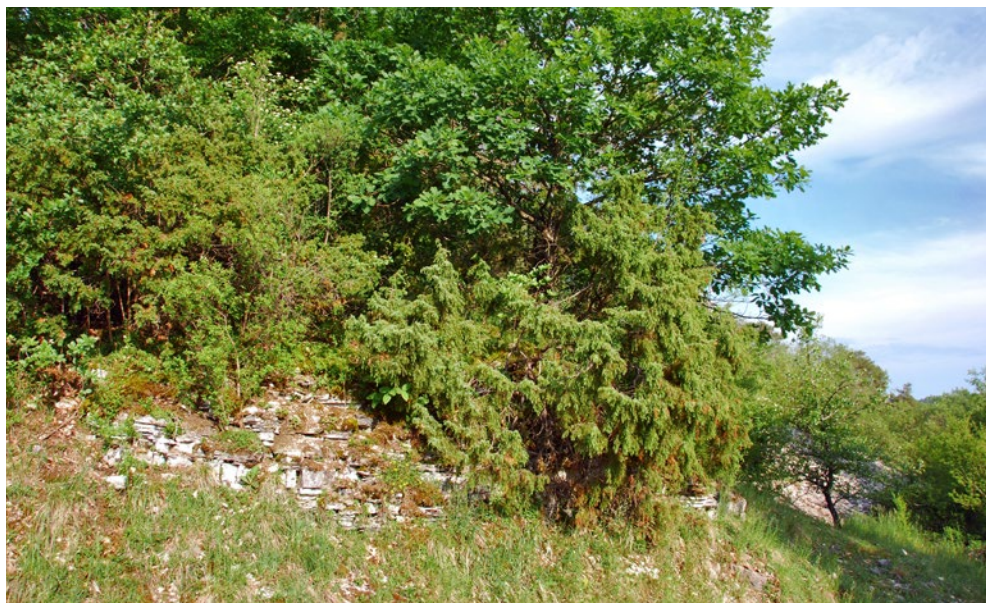
POUČENÍ Z PŘÍRODNÍCH LOKALIT

Výběr rostlin, které si vystačí s malým množstvím srážek, mají nízké nároky na vodu a snášejí horko, je překvapivě velký. Podívejme se na suché krajinné oblasti – v Evropě i ve světě.

Z těchto suchých stanovišť se můžeme poučit. Rostliny, které zde rostou, se skvěle přizpůsobily. Pro využití v domácí zahradě je však třeba přidat i dobrou odolnost vůči mrazu. Vzrušující je také poohlédnout se po zvláštních menších lokalitách a zkusit je nabodobit na zahradě. Takovými místy mohou být slunné štěrkovny nebo lomy, ale i jižně orientované silniční násypy nebo dokonce vnitroměstské brownfieldy. Rostliny, kterým se zde trvale daří, jsou zaručeně odolné.

SUCHÁ PŘÍRODNÍ STANOVIŠTĚ

Chceme-li najít oblasti, kde si vegetace musí vystačit s výrazně malým množstvím vody, nemusíme chodit daleko. Překvapivě zde najdeme velmi široké spektrum bohatě kvetoucích a atraktivních trvalek a malých keřů. Mluvíme o krajině, jejíž půda je velmi kameňitá nebo štěrkovitá, a tudíž pro vodu vysoce propustná. Srážky se velmi rychle vsakují do

Pohoří Alba jako vzor: rostliny zde rostou navzdory extrémnímu suchu, téměř žádné půdě a jižní orientaci.

Patagonská stepní krajina na samém jihu Ameriky: rostou zde oblíbené zahradní rostliny, například pupalka dvouletá.

podzemních vod. Tyto půdy navíc obsahují velmi málo živin. Dobrým příkladem je Franská a Švábská Alba. Toto nízké vápencové středohoří je krasovou oblastí. Skály jsou protkané jeskyněmi a žlaby jako ementál dírami, povrchová voda mizí během několika hodin.

Kromě toho skalnatá hornina akumuluje teplo. Rostliny přizpůsobené těmto podmínkám se zde vyvíjely po tisíce let a díky staletím obdělávání půdy člověkem tu vznikly kvetoucí, druhově zvláště bohaté louky. Najdeme tu krásné trvalky, jako je šalvěj luční (*Salvia pratensis*) nebo chrastavec rolní (*Knautia arvensis*). Kromě nich rostou na skalnatých lokalitách druhy, bez kterých si zahrady téměř nedokážeme představit. Patří mezi ně byliny, jako je mateřídouška časná (*Thymus praecox*) nebo dobromysl obecná (*Origanum vulgare*), ale také oblíbené skalničky jako devaterník velkokvětý (*Helianthemum nummularium*) nebo šater plazivý (*Gypsophila repens*).

Chceme-li na zahradě pracovat s původními suchomilnými rostlinami, stojí za to podívat se na tuto přírodní lokalitu.

STEP – KRAJINA EXTRÉMŮ

Euroasijská step je rozlehlá krajinná oblast vyznačující se suchostí. Táhne se z Mongolska 7 000 kilometrů až k branám Vídně. Její nezápadnější část se nazývá Panonská pánev. Díky své poloze uprostřed Evropy v ní v létě panuje velké horko a v zimě se vyznačuje nízkými teplotami. Oceánské klima s častými dešti do této oblasti přichází zpravidla na jaře a na podzim. Pro stepi je charakteristické letní i zimní sucho – vegetační fáze tedy probíhají před nimi a po nich, během srážkových fází. Z tohoto důvodu zde stepní rostliny kvetou především na jaře

Severoamerická prémie má hluboké půdy a bývá často suchá. Rostou zde trvalky, jako jsou třapatky.

a začátkem léta, což hraje roli při jejich využití v zahradě.

Stepní krajiny jsou rozsáhlé travnaté plochy, které kočovníci od nepaměti využívají k pasení dobytka. Kvůli malému množství srážek i obdělávání půdy zde najdeme jen málo dřevin nebo dokonce lesů. Stepní půdy mohou být překvapivě hluboké a dokonce bohaté na živiny. Rostliny zde však přesto musí neustále bojovat o přežití kvůli extrémním klimatickým podmínkám. Rozvinuly proto speciální strategie, například hluboké kořeny.

Kromě okrasných travin pochází z panonské nížiny mnoho suchomilných rostlin vhodných do zahrad, jako je šalvěj hajní (*Salvia nemorosa*), impozantní liliochvostec (*Eremurus*) nebo pryšec sivý (*Euphorbia seguieriana* ssp. *niciciana*). V těchto oblastech je v zimě velmi chladno, takže stepní rostliny jsou mrazuvzdorné. Problémem je pro ně pouze zimní vlhkost, což je ideální pro extrémně suché lokality.

PRÉRIE – STEP DALEKO ZA OCEÁNEM

Stejně jako euroasijská step je i severoamerická prémie téměř nekonečnou travnatou plochou a velmi se stepi podobá i svými klimatickými vlastnostmi. Prémie se nachází ve srážkovém stínu Skalistých hor, což je doprovázeno více či méně výrazným nedostatkem vody. Po tisíce let se na zdejších pláních pásala obrovská stáda divokých bizonů a vytvořila vlastní uzavřený ekosystém. Půda prémie je však hluboká a bohatá na živiny, a proto ji od 19. století využívali bílí osadníci, kteří se věnovali zemědělství se stále narůstající intenzitou. Dnes jsou rozsáhlé oblasti vyčerpané nadměrným užíváním a zemědělsky nepoužitelné, z původní prémie se zachovaly jen ojedinělé rezervace. Přesto se vyplatí podívat se za Atlantik na prérijní rostliny. Musí odolávat bouřím, v zimě mrazu a v létě dlouhým období sucha. Nachází se tu mnoho atraktivně

Na vápenitých, kamenitých půdách Provence kvete levandule lékařská. Ve zdejší nadmořské výšce v zimě také mrzne.

kvetoucích a odolných trvalek a travin pro suchou zahradu.

Vrcholu kvetení dosahují na rozdíl od euroasijské stepi v létě nebo na podzim. Proto se v létě staly již neodmyslitelným doplňkem. Mnohé préríjní rostliny patří mezi naše nejoblíbenější zahradní rostliny, například třapatkovka nachová (*Echinacea purpurea*), svíčkovec Lindheimerův (*Gaura lindheimeri*) nebo třapatka zářivá (*Rudbeckia fulgida*).

STŘEDOMOŘSKÁ FLÓRA

Když se řekne středomořská vegetace, vybaví se nám rostliny jako rozmarýn, levandule, ale také olivovníky nebo fíkovníky. Některé z těchto rostlin nelze použít v zahradách na severní straně od Alp, protože nejsou mrazuvzdorné. Ovšem při bližším pohledu užasneme, kolik druhů je vhodných. V okolí Středozemního moře se totiž vždy nachází vysoká

pohoří, kde v zimě panují velmi nízké teploty. Geologický základ středomořské oblasti tvoří krasový vápenec. Podobně jako v Albě se srážková voda i zde rychle vsakuje. Hluboké půdy bohaté na živiny se vyskytují pouze na zvláštních místech. Léta jsou tradičně horká a suchá, prší spíše v zimních měsících. To se však v důsledku změny klimatu rychle mění. Klimatické modely ukazují, že Španělsko by se mohlo stát vyprahlou oblastí podobnou poušti.

Pro zahradu ve středomořském duchu zde snadno najdeme to, co hledáme. Je třeba zmínit zejména vonné polokeře, jako je levandule lékařská (*Lavandula angustifolia*), smil italský (*Helichrysum italicum*) nebo šalvěj lékařská (*Salvia officinalis*). Vhodné jsou však i mnohé geofyty – rostliny, které dokážou přežít sucho díky zásobním orgánům: druhy česneku (*Allium*) nebo asfodelka žlutá (*Asphodeline lutea*). Středomořské rostlinstvo je vhodné pro oblasti, ve kterých je sice v létě horko a sucho, ale zároveň mívají vlhké zimy.